

[Kaj Hansen.]

amtskommunerne, der skal bekoste alt, hvad der videre skal ske. Derfor drejer det sig om at få gennemført disse ting nu, og i den udstrækning, de ikke kan gennemføres, før amtskommunerne overtager dem, er det meget nyttigt at få trukket op i punkter og konkrete ting, hvad der faktisk mangler i udbygning, i modernisering osv. på det tidspunkt, hvor amtskommunerne skal overtage åndssvageforsorgen, således at man også kan gøre den regning op, som amtskommunerne må møde med, således at man er klar over, hvor mange penge amtskommunerne skal have med den dag, staten vil overlade åndssvageforsorgen til amtskommunerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Halvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m. v.).

(Lovforslag nr. L 125. Fremsat 24/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Svend Andersen (Bornh.s a.) (S):

Der er på forskellig måde truffet foranstaltninger til gavn for beskæftigelsen, og det foreliggende forslag om ændring af lov om dagpenge skal bl. a. ses i sammenhæng med disse bestræbelser.

Der sker også en forbedring af de økonomiske vilkår for dem, der bliver ramt af sygdom, idet der foreslås det rimelige, at dagpengene fremover bliver reguleret to gange årligt efter samme retningslinjer, som er gældende for regulering af arbejdsløshedsdagpengene.

Det beskæftigelsesfremmende i forslaget ligger i, at mindre arbejdsgiveres pligt til at betale dagpenge for nyansatte først indtræffer efter 3 ugers ansættelse. Der er i den nugældende lov en bestemmelse om, at mindre arbejdsgivere kan frigøre sig for pligten til at betale dagpenge i de første 5 uger ved at indgå i en forsikringsordning. Hidtil har kun 7 pct. af dem, der har kunnet benytte denne ordning, gjort brug heraf, måske på grund af manglende oplysning om ordningen, f. eks. fra erhvervenes egne organisationer. Ved forslaget udvides adgangen til at tegne denne forsikring, og hvis forslagens muligheder udnyttes fuldt ud, vil det betyde, at 120.000 arbejdsgivere, der beskæftiger omkring 550.000 ansatte, ved en forsikringsordning, der kun koster 2½ pct. af den udbetalte lønsum, kan frigøre sig for pligten til at betale dagpenge i de første 5 uger.

Der er altså i lovforslaget tale om forbedringer både for de ansatte og for de mindre arbejdsgivere, og jeg skal i øvrigt med henvisning til lovforslagets bemærkninger anbefale lovforslaget.

Glistrup (FP):

Den forfærdelige arbejdsløshed, vi har, er en følge af et kynisk socialdemokratisk partitaktisk spil i 1974. Arbejdsløsheden er opretholdt som følge af udygtighed fra en socialdemokratisk regering igennem nu mere end 2 år. Vi har en pligt i dette ting, hvis man skal se på det, som er det virkelig presserende, til ikke mere at affinde os med det gækkeri fra socialdemokratiets side; nu skal vi have arbejdsløsheden afskaffet, og det skal være inden for en meget, meget kort tid.

Når det er forholdet, må vi se i øjnene, at den hurtigst virkende foranstaltning af betydelig rækkevidde er at gå i krig med 5 ugers sygelønsdagpengeforpligtelsen. Det er således, som enhver, der har færdes blandt et rimeligt udsnit af de 350.000 virksomhedsindehavere her i landet, vil vide, at der er masser af dem, der afskrækkes fra at antage 1, 2, 5, 8, 10 nye medarbejdere, bare fordi det rider dem som en mare, at de kan komme til at betale 5 ugers sygeløn for en arbejdskraft, de ikke får, i en situation, hvor de sættes i en meget stor vanskelighed. Derfor er det denne 5 ugers periode, som vi mere end noget andet skal koncentrere os om at blive af med her i landet. Og da må det, bevares, erkendes, at det forslag, som

[Glistrup.]

ministeren har fremsat, vedrører denne 5 ugers regel, men det tør nok siges, at hun ikke har øje for, hvad det er, der er det virkelige problem. For hvad er det, der sker, hvis ministerens forslag følges? Det er, at inden for et meget begrænset område vil man opnå, at man kun skal betale for de 5 uger for et lidt mindre antal af de beskæftigede, end man gør i øjeblikket, nemlig de beskæftigede, som har været ansat mellem 1 og 3 uger på det tidspunkt, hvor sygdommen indtræder; men det er jo en lille tilfældig gruppe, der her er tale om, og så er bestemmelsen endda garneret med forskellige andre betingelser på mange leder og kanter. Derfor har man slet ikke for øje den virkelige svøbe, der ligger i 5 ugers forslaget.

Vil man endelig kun til dette her, som er noget meget væsentligt i arbejdsløshedsbekæmpelsen, anvende så begrænsede beløb, som ministeren vil, kunne man langt bedre end at forøge 1 uges perioden til en 3 ugers periode nedskære de 5 uger til 4½ uge eller 4 uger og 4 dage, eller hvordan man nu ville foretage nedskæringen. Det ville være væsentlig mere realistisk for at komme det enorme behov i møde, som vi her taler om.

Der er næppe nogen som helst tvivl om, at hvis vi totalt afskaffede 5 ugers reglen, ville vi inden 1 måned have udryddet halvdelen af arbejdsløsheden her i landet. Der ville meget let være 70.000–75.000 nye arbejdspladser allerede i løbet af en måneds tid. Vi må erindre, at vi har 350.000 arbejdsgivere, og masser af dem ville meget hurtigt antage 3–4 nye ansatte, men det er bare 1 for hver 5. ansat, når jeg siger, at vi kan få 70.000 arbejdspladser yderligere besat, hvis vi behandler dette forslag fornuftigt og tilføjer det de fornuftige ændringsforslag.

Men bevares, det, som ministeren her foreslår, er selvfølgelig et lille skridt, et trippe-skridt, meget, meget bagatelagtigt, hvor der var tale om et behov for at tage et kæmpeskridt fremad i stedet; for så om man skal le eller græde over, at man på dette område kommer med et forslag af den karakter, der her fremsættes, kan det være lidt svært at sige.

Jeg ved godt, at forslaget også indeholder andre elementer end det, der vedrører selve arbejdsgiverens pligt til at betale for en arbejdskraft, som han ikke modtager, nemlig problemerne om halvårige reguleringer og problemerne i forbindelse med, om man kan få sygeforsikringer noget længere frem i tiden for

selvstændige. Men selv om det i sig selv er store og væsentlige problemer, er det dog trods alt kun småting sammenlignet med de kæmpeskatastrofer, som affødes i det danske samfund, så længe vi opretholder noget, som ligner denne 5 ugers regel.

Derfor må vi så afgjort ved udvalgets behandling af dette forslag koncentrere os om arbejdsgiverens pligt til at betale i 5 uger for den arbejdskraft, han ikke aftager, og forsøge at få så mange forbedringer ind som muligt. For hver forbedring, vi kan få, kan vi dog nedbringe arbejdsløshedstallet med nogle stykker, og det er en meget, meget væsentlig opgave – det kan vi vist alle sammen være enige om – at se at få denne arbejdsløshed udryddet. Derfor, lad os gå til udvalgsarbejdet for at koncentrere os om det væsentlige, nemlig at få forbedret på det, ministeren kalder punkt 2 i sit lovforslag.

Holm (V):

Venstre har længe været talsmand for to af de tre foreslåede ændringer i lov om dagpenge ved sygdom og fødsel. Senest har vi i valgkampen peget på de uheldige virkninger for beskæftigelsen af arbejdsgiverens pligt til at betale 5 ugers sygeløn, hvis en nyansat bliver syg efter blot 40 timers beskæftigelse. Den gældende bestemmelse betyder uden tvivl, at mange arbejdsgivere vægrer sig ved at antage folk, fordi de med den korte frist løber ind i en helt uberegnelig risiko for at skulle betale sygedagpenge. Venstre ser derfor positivt på en forlængelse af denne frist fra 1 uge til 3 uger for arbejdsgivere med en lønsum på indtil 1.324.000 kr.

Jeg skal opfordre ministeren til at følge forslagens virkninger for beskæftigelsen, så vi eventuelt kan få en belysning af forholdet mellem beskæftigelsen og arbejdsgivernes frygt for den uberegnelige risiko.

Venstre ser ligeledes positivt på ophævelsen af aldersgrænsen for den frivillige forsikringsordning, men vil godt pege på, at den selvstændige i højere grad bør ligestilles med de ansatte. Venstre har tidligere foreslået, at selvstændige kan oppebære sygedagpenge fra 3 ugers dagen, hvor de gældende regler er 5 uger.

Jeg vil også godt i denne forbindelse pege på misforholdet mellem ansattes barselorlov på 14 uger og de medhjælpende hustruers ret til 4 ugers dagpenge.

Vi vil godt i udvalget kigge lidt nærmere på

[Holm.]

de foreslåede omlægninger af præmieberegningen, specielt i sammenhæng med den ændring, der ligger i det forslag, vi skal behandle efter dette, hvorefter præmien holdes uden for 3.000 kr.s grænsen.

Den tredje ændring går ud på, at sygedagpengene for fremtiden skal reguleres hvert halve år. Begrundelsen i bemærkningerne er parallelitet til arbejdsløshedsdagpengene. Det er jo en besnærende begrundelse.

Jeg skal hermed tilsige lovforslaget en velvilig behandling i udvalget.

Palle Simonsen (KF):

Det lovforslag, der her er til behandling, er jo i overensstemmelse med det forlig, som umiddelbart efter folketingsvalget blev indgået mellem fem partier her i folketinget. Jeg skal derfor ikke gå i detaljer omkring det, men kun gøre gældende, at den ændring, som vi i det konservative folkeparti finder væsentligst, er den, at det nu for de mindre virksomheder først er efter 3 uger, at dagpengeforpligtelsen indtræder, og ikke som i dag efter én uge. Det var et ønske, som det konservative folkeparti lagde på bordet forud for augustforligshandlingerne sidste år, og nu er vi altså kommet så langt, at vi i februar i hvert fald fik vort synspunkt igennem. Det er vi glade for. Jeg forstod på hr. Glistrup, at han så, om end han havde større ønsker, at her lå en forbedring.

Vi så også gerne, at den periode, som nu bliver 3 uger, kunne blive endnu længere, men det her er for os at se et skridt i den rigtige retning, som kan gøre det lettere for de mindre virksomheder at operere.

Hr. Glistrup talte også ved denne lejlighed om, at den eneste rigtige løsning på dette var, at man afskaffede 5 ugers reglen, og jeg forstår på hr. Glistrup, at det er underforstået, at så skal det offentlige overtage hele byrden. Hvis det er tilfældet, vil jeg nok sige, at der bliver lukket op for de offentlige kasser, og når man tager i betragtning, hvad vi tidligere på eftermiddagen har hørt fra fremskridtspartiets side i forbindelse med en pensionsreform og de store ønsker, der er dér, må man sige, at skal vi følge alle disse ønsker, bliver der ikke meget tilbage af de skattelettelsesmuligheder, som fremskridtspartiet plæderer for.

Det, der står tilbage for os som det afgø-

rende omkring dagpengelovgivningen, er, at problemerne for de mindre virksomheder bliver løst, og det er de på vej til at blive gennem det forslag, der ligger her. At vi gerne vil gøre perioden længere, er en anden sag, men det her er det første skridt på vejen. Derfor anbefaler vi lovforslaget.

Bollmann (CD):

CD har også altid gerne villet være med til at lette vilkårene for de mindre erhvervsdrivende, og vi tror, at netop forslaget her vil være med til at afhjælpe nogle af de problemer, som denne gruppe har. Gruppen får nu også gennem forslaget øget motivation til at ansætte flere medarbejdere.

Som sagt er forslaget en del af februarforliget og efter vor opfattelse en af de bedre dele.

Vi vil som deltagere i dette forlig naturligvis gerne fremme forslaget under udvalgsarbejdet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF er positivt over for en halvårlig regulering af sygedagpengene. Det er en naturlig konsekvens af den halvårlige regulering af akkumulationssatserne.

Med hensyn til de øvrige dele af det foreliggende lovforslag er det SF's principelle stilling til dagpengeloven, at alle arbejdsgivere skal være tilsluttet forsikringen, således at dagpengene bliver udbetalt af det offentlige, men således at arbejdsgiverne skal betale til dagpengefonden, så det ikke bliver et privat forhold mellem arbejder og arbejdsgiver, om et menneske har flere eller færre sygedage. Dette principelle forslag, som vi tidligere har stillet her i salen, vil vi benytte lejligheden til at stille som ændringsforslag til det herværende forslag. I konsekvens af denne indstilling kan vi naturligvis støtte ministerens forslag om at doble den løn, der danner grænsen for, hvem der kan forsikre sig.

Med hensyn til forslaget om at lade det offentlige overtage dagpengebetalingen de første 3 uger af et ansættelsesforhold vil vi ikke vende os imod det. Vi er måske ikke særlig overbevist om, at det vil give mange nye arbejdspladser, men vi er da ikke blinde for, at netop den første periode ofte er et problem, ikke kun for den mindre arbejdsgiver, men sandelig også for den arbejder, der er uheldig at blive syg i begyndelsen af en ansættelse.

[Lilli Gyldenkilde.]

Vi kan tilslutte os forslaget om at ophæve aldersgrænsen for selvstændigt erhvervsdrivende og husførende personer. Det må være rimeligt, at de kan forsikre sig, også når de er over 50 år.

Vi vil medvirke i udvalgsarbejdet og dér prøve at få vores synspunkter indarbejdet i forslaget.

Tove Jørgensen (DKP):

Ikke det forslag til en ændring af dagpengeloven, som vi her skal tage stilling til, er der punkter, vi kan gå ind for, punkter, vi ikke er enige i, og punkter, som vi finder utilstrækkelige, og som vi allerede nu kan sige at vi vil stille ændringsforslag til.

Forslaget, som det ligger nu, bærer jo i høj grad præg af februarforliget.

Vi kan gå ind for § 1, pkt. 1, fordi det sikrer arbejderne en større uafhængighed af arbejdsgiveren. Den nuværende ordning har især været problematisk for mange kvinder, og vi kan kun hilse med tilfredshed, at den foreslås ændret, men jeg skal komme tilbage til, at det ikke er hele formuleringen her, vi kan gå ind for.

§ 1, pkt. 2, støtter vi med hensyn til overgang til halvårlig regulering, men vi skal endnu en gang slå fast, at vi mener, der bør indføres 100 pct. dækning betalt af arbejdsgiverne ved sygdom, så på det område finder vi ikke, at forslaget er tilstrækkeligt.

Jeg vil vende tilbage til 3 ugers reglen og sige, at vi ikke kan støtte forslagens § 1, pkt. 3, fordi vi ikke kan gå med til det arbejdsgiver-tilskud på 10 mill. kr., der faktisk ligger gemt i forslaget, ved at det offentlige overtager dagpengeforpligtelsen for lønmodtagere, der har været ansat mindre end 3 uger. Det kunne have været klaret ved et arbejdsgiverbidrag til en fond beregnet efter udbetalt arbejds løn, og det er den politik, vi mener bør føres på det område.

Vi kan heller ikke være med til at fastholde den urimelige § 26 i dagpengeloven. Vi mener, at denne regel er meget udemokratisk, som også skal omfatte de mennesker, der ifølge ministerens forslag skal tildeles førtidspension. Den paragraf ønsker vi helt afskaffet.

Vi kan gå ind for ændringerne i § 1, nr. 6, 7 og 8, som vi mener er rimelige for de mennesker, der er omfattet af den frivillige sikringsordning. Det er dog skuffende, at social-

demokratiet og regeringen fastholder en 14 ugers barselhvile. For det første er der i mange tilfælde ikke engang tale om 14 uger. For det andet har socialdemokratiet ofte nok slået på tromme for en bedring af kvindernes vilkår, men når det kommer til konkret handling, så kniber det lidt mere. Vi mener, at minimum må være en barselhvile på 26 uger, og det agter vi at fremsætte ændringsforslag om.

De resterende paragraffer kan vi godt gå ind for. Vi lover, at vi vil kigge på sagen i udvalget, men vi må tage de forbehold, jeg her har givet udtryk for.

Grethe Philip (RV):

Lovforslaget står i nær forbindelse med et forlig, som mit parti er deltager i, og deri ligger også, at vi kan tilslutte os de enkelte punkter, som jeg ikke skal gå nærmere ind på.

Jeg vil dog sige, at vi fra radikal side specielt lægger megen vægt på, at vi nu støtter de små arbejdsgivere ved, at de ikke er forpligtede til at betale dagpenge i de første 3 uger efter en nyansættelse. Vi har hørt overordentlig mange klager over det, bl. a. formuleret sådan, at små arbejdsgivere ikke tør ansætte folk, når de kan risikere, at de bliver syge forholdsvist kort tid efter og arbejdsgiveren skal bære byrden ved det. Vi mener, det er en økonomisk støtte til de små arbejdsgivere, set ud fra denne synsvinkel, men vi mener også, at det har gunstige beskæftigelsesmæssige virkninger.

Når vi nu er i gang med at ændre på sygedagpengeloven, er der jo også mulighed for at drøfte andre punkter i loven. Vi har i det radikale venstre længe været opmærksom på, at de medhjælpende hustruer har en vanskelig stilling og i sygedagpengeloven efter vores mening er forfordelt. Mange af de medhjælpende hustruer udfører et arbejde, der ligger helt på linje med lønmodtageres, og de har i forbindelse med barsel samme vanskeligheder som lønmodtagere med at passe deres børn, ikke alene på en måde, der er tilstrækkelig hensigtsmæssig over for barnet, men også sådan at deres eget helbred bevares. Derfor mener vi, at tiden nu er inde til, at man foretager forbedringer i sygedagpengeloven specielt for de medhjælpende hustruer.

Vi ved jo, at vi skal være forsigtige med at fremsætte forslag, som er alt for udgiftsprægede, som koster alt for meget, men i virkeligheden er der her tale om en temmelig lille

[Grethe Philip.]

gruppe, som man kunne yde en betydelig hjælp, uden at det samlet ville belaste statsbudgettet med uoverkommeligt store beløb. Vi vil altså gå ind for, at vi i forbindelse med de ændringer, der er foreslået af ministeren, indfører forbedringer i bestemmelserne om barselvile for de medhjælpende hustruer. I øjeblikket har de jo kun ret til 4 uger. Vi mener, at denne periode skal forlænges, og vi ønsker at tage det op til drøftelse i socialudvalget, når lovforslaget nu kommer til behandling dér.

Ib Christensen (DR):

Forslaget indeholder på flere områder forbedringer, så selv om retsforbundet principielt er imod erhvervsstøtte, kan vi dog godt støtte dette forslag. Vi mener, at det principielt bør være arbejdsgiverne, der skal betale sygedagpengene, og kunne i og for sig se med sympati på det forslag, som SF og DKP har bedudet.

Under de givne omstændigheder, ikke mindst de beskæftigelsesmæssige omstændigheder, og under de store vanskeligheder, de mindre erhvervsdrivende har at kæmpe med – og som det ofte er blevet fremført i debatten, vil det have væsentlig effekt for de pågældende næringsdrivende og specielt for beskæftigelsen – kan vi dog se med sympati på dette forslag. En ramme på 10 mill. kr. forekommer at være en ret lav pris, hvis det kan afstedkomme en væsentlig forøgelse af beskæftigelsen.

Tyroll (VS):

Når det drejer sig om den halvårige regulering af sygedagpengene kan vi selvfølgelig tilslutte os forslaget.

Med hensyn til den ændring, der betyder en lempelse for de mindre arbejdsgivere ved at de ikke skal betale for de første 3 uger, må vi nok sige, at vi havde foretrukket en anden løsning. Vi kan ikke helt forstå, hvorfor regeringen lige nøjagtig i forligsbestræbelserne, som åbenbart har været inde her, har lagt sig på, at det er staten, der skal overtage disse udgifter. Vi kunne godt tænke os, at det i forbindelse med udvalgsarbejdet blev belyst, hvilke muligheder der var for at lægge betalingen af disse tre uger over i den betaling, som de mindre arbejdsgivere i forvejen skal foretage til sikring af resten af ordningen. Det er nok noget, vi i givet fald gerne vil være med til at fremme et ændringsforslag om.

Når vi dernæst skal se på den del af forslaget, der hedder den frivillige sikring, så er der jo indeholdt heri, at man vil intet mindre end halvere bidragene fra dem, der skal sikres, til betaling på dette område. Dér finder vi ligeledes, at det er lige lovlig meget, man hermed forærer, og det er noget, vi heller ikke ligefrem ønsker at være med til. Denne del ønsker vi altså at stemme imod.

Må jeg sige med hensyn til det samlede forslag, at der nok er en del af tallene i forslaget, som vi ønsker at få nøjere belyst under udvalgsarbejdet. Vi forbeholder os altså den samlede stillingtagen til forslaget, og foreløbig vil vi altså kun udtrykke os positivt over for den del, der vedrører den halvårige regulering af sygedagpengene.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Dette forslag hænger jo sammen med det næste forslag på dagsordenen fra undertegnede om en ændring i pensionsbeskatningsloven, og derfor skal jeg på socialministerens vegne takke for modtagelsen. Det hænger jo også ligesom det følgende forslag sammen derved, at det er et led i forliget af den 26. februar, og derfor kommer opbakningen i henseende til kvantitet og kvalitet ikke bag på os. Også det takker vi for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m. v. (Bidrag til frivillig dagpengesikring).

(Lovforslag nr. L 126. Fremsat 25/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bakholt (S):

Det forslag, vi her behandler, medfører, at skattefradragsretten for bidrag til den frivillige